

សិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់អតិថិជនដែលជាអ្នកជំងឺនៅក្នុងប្រព័ន្ធសុខភាពផ្លូវចិត្ត (Consumer rights and responsibilities in the mental health system)

ការទទួលបានព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ជួយអ្នកធ្វើការជ្រើសរើសការថែទាំ និងការព្យាបាលសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នកបានយ៉ាង ល្អ។ ការយល់ដឹងអំពីប្រព័ន្ធសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នកក្នុងការប្រើសិទ្ធិទាំងឡាយរបស់អ្នកផងដែរ។ ឯកសារព័ត៌មាននេះផ្តល់ជូនអ្នកនូវទិដ្ឋភាពទូទៅមួយអំពីប្រព័ន្ធសុខភាពផ្លូវចិត្តនៅក្នុងប្រទេសអូស្ត្រាលី ក៏ដូចជាព័ត៌មានអំពីសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវផ្សេងៗក្នុងនាមជាបុគ្គលម្នាក់ដែលមានជំងឺផ្លូវចិត្ត។

តើនរណាជាអតិថិជនសុខភាពផ្លូវចិត្ត?

អតិថិជនសុខភាពផ្លូវចិត្តគឺជាបុគ្គលដែលមានជំងឺផ្លូវចិត្ត ហើយបច្ចុប្បន្នកំពុងប្រើប្រាស់ ឬបានប្រើប្រាស់ ឬក៏នឹងប្រើប្រាស់សេវាសុខភាពផ្លូវចិត្ត។

តើអ្វីជាប្រព័ន្ធសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អូស្ត្រាលី?

ទស្សនវិស័យនៃវិធីសាស្ត្រសុខភាពផ្លូវចិត្តក្នុងឆ្នាំ២០០៨របស់រដ្ឋាភិបាលអូស្ត្រាលី គឺការចង់បាននូវប្រព័ន្ធសុខភាពផ្លូវចិត្តមួយដែលបង្កលទ្ធភាពមានការជាធូរស្បើយ, ការទប់ស្កាត់ និងការពិនិត្យរកជំងឺផ្លូវចិត្តឲ្យបានមុន និងដើម្បីកាត់បន្ថយនូវឥទ្ធិពលនៃបញ្ហាសុខភាពផ្លូវចិត្តផ្សេងៗ រួមទាំងឥទ្ធិពលនៃការមានភាពអាម៉ាស់របស់បុគ្គល, គ្រួសារ និងសហគមន៍។ ទស្សនវិស័យនេះធានាឲ្យបានថា គ្រប់ពលរដ្ឋអូស្ត្រាលីទាំងអស់ដែលមានជំងឺផ្លូវចិត្តអាចទទួលបាននូវការព្យាបាលសមរម្យ និងមានប្រសិទ្ធភាព ក៏ដូចជាការទទួលបានជំនួយពីសហគមន៍ដើម្បីបង្កលក្ខណៈឲ្យពួកគេចូលរួមយ៉ាងសកម្មពេញលេញនៅក្នុងជីវិតសហគមន៍។ *សេចក្តីប្រកាសសុខភាពផ្លូវចិត្តអំពីសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវផ្សេងៗ* ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្រោមវិធីសាស្ត្រនេះ។ ចំពោះព័ត៌មានទាក់ទងនឹងសេវាសុខភាពផ្លូវចិត្តទាំងនេះសូមមើលផ្នែក *ត្រូវការព័ត៌មានបន្ថែមទេ?* នៅទំព័រចុងក្រោយនៃឯកសារព័ត៌មាននេះ។

រដ្ឋ និងដែនដីនីមួយៗរបស់អូស្ត្រាលីមានច្បាប់សុខភាពផ្លូវចិត្ត (Mental Health Act) ដែលឲ្យនិយមន័យទៅលើជំងឺផ្លូវចិត្ត និងពិពណ៌នាអំពីការថែទាំ និងការព្យាបាលជំងឺផ្លូវចិត្ត ព្រមទាំងបញ្ហាផ្សេងៗទាក់ទងនឹងជំងឺផ្លូវចិត្តដូចជាការពាក់ព័ន្ធចូលរួមរបស់អ្នកជំងឺ និងអ្នកថែទាំអ្នកជំងឺផ្លូវចិត្ត។ ច្បាប់ទាំងនេះពន្យល់អំពីសិទ្ធិរបស់អតិថិជន, របៀបនៃការសម្រេចចិត្តលើការថែទាំសុខភាពផ្លូវចិត្ត រួមទាំងជនដែលអាចមានការពាក់ព័ន្ធ។

ក្នុងនាមជាអតិថិជនដែលជាអ្នកជំងឺ តើខ្ញុំមានសិទ្ធិអ្វីខ្លះ?

បណ្តាជនដែលមានជំងឺផ្លូវចិត្តមានសិទ្ធិដូចគ្នាទៅនឹងជនដទៃទៀតដែរដែលរស់នៅ ធ្វើការងារ និងចូលរួមសកម្មភាពនៅក្នុងសហគមន៍ ហើយនិងត្រូវបានគេគិតពីការប្រកាន់រើសអើង។ ប្រសិនបើអ្នកមានជំងឺផ្លូវចិត្ត សិទ្ធិជាក់លាក់មួយចំនួនរបស់អ្នកទាក់ទងនឹងជំងឺផ្លូវចិត្តមានរួមទាំង៖

1. ការទទួលបានព័ត៌មាន

អ្នកមានសិទ្ធិក្នុងការ៖

- ទទួលបានព័ត៌មាន និងសេវាផ្សេងៗពីអ្នកជំនាញ ដែលអាចជួយអ្នកបាន។
- ទទួលបាននូវអ្នកបកប្រែដើម្បីពន្យល់ ឬដើម្បីសាកសួរសុំព័ត៌មានជាភាសារបស់អ្នក។
- ទទួលបានព័ត៌មានអំពីសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នកក្នុងពាក្យពេចន៍ដែលអ្នកអាចយល់បាន។
- ដឹងនូវសម្បត្តិវិជ្ជា និងសញ្ញាប័ត្ររបស់បុគ្គល ឬអ្នកជំនាញដែលនឹងធ្វើការព្យាបាលអ្នក។
- ទទួលបាននូវព័ត៌មានអំពីតួនាទីរបស់អ្នកតំណាងគាំទ្រភារៈឲ្យអតិថិជន និងវិធីដែលគេអាចជួយអ្នក ឬក៏និយាយជំនួសអ្នកប្រសិនបើអ្នកចង់តវ៉ាណាមួយ។ អ្នកតំណាងគាំទ្រភារៈគឺមានច្រើនប្រភេទខុសៗគ្នា។ អ្នកខ្លះមានជំងឺផ្លូវចិត្ត រីឯអ្នកខ្លះទៀតមកពីសហគមន៍ ដែលគេស្គាល់ថាជា "official visitors" ។

4. ការមានអារម្មណ៍ថាមានសុវត្ថិភាព

អ្នកមានសិទ្ធិក្នុងការ៖

- ទទួលបានការការពារពីការបំពាន, ការយាយី និងការកេងប្រវ័ញ្ច។
- មានក្រុមគ្រួសារ និងមិត្តភក្តិទៅលេងសួរសុខទុក្ខអ្នក នៅក្នុងអំឡុងពេលដែលអ្នកទទួលបានការព្យាបាល។
- ទទួលបាននូវការព្យាបាលនៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានដែលគ្មានការបង្ខំ ឬដាក់កម្រិត ឬនៅក្នុងមជ្ឈដ្ឋានសហគមន៍។ មានពេលខ្លះគេអាចដាក់កម្រិត ឬបង្ខំ ខាងជាបណ្តោះអាសន្នទៅលើជនណាម្នាក់ឲ្យនៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ ដើម្បីទទួលបានការព្យាបាលដោយពុំមានការស្ម័គ្រចិត្ត ដោយផ្អែកទៅលើច្បាប់សុខភាពផ្លូវចិត្ត (Mental Health Act)។ ស្ថានភាពនេះអាចកើតឡើងបានលុះត្រាតែមានគ្រូពេទ្យបណ្ឌិត (GP) សម្រេចចិត្តថា ជននោះស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់ខ្លួនឯង ឬដល់អ្នកដទៃ។ ច្បាប់អនុញ្ញាតឲ្យមានការរក្សាបុគ្គលណាម្នាក់នៅកន្លែងដែលមានសុវត្ថិភាព ដើម្បីសុវត្ថិភាពជននោះ និងសុវត្ថិភាពសាធារណៈ។ ស្ថានភាពនេះគេឲ្យឈ្មោះថា ត្រូវចូលក្នុងកម្មវិធីរក្សាសុវត្ថិភាព (being scheduled) ដែលស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់សុខភាពផ្លូវចិត្ត។ នៅក្នុងករណីខ្លះ ជននោះអាចត្រូវបានដាក់នៅក្នុងបន្ទប់ណាមួយជាបណ្តោះអាសន្នដោយឲ្យនៅតែឯង សម្រាប់ការពិនិត្យតាមដាន រហូតដល់លេងបង្កគ្រោះថ្នាក់។

5. សិទ្ធិផ្លូវច្បាប់

អ្នកមានសិទ្ធិក្នុងការ៖

- ធ្វើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ចំពោះការសម្រេចចិត្តរបស់គណៈកម្មាធិការ/សាលាក្តីពិនិត្យស៊ើបអង្កេតសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់តុលាការដំបូងប្រសិនបើអ្នកមិនយល់ស្របទៅនឹងការសម្រេចចិត្តនោះ។ អ្នកអាចស្នើសុំជំនួយពីអ្នកមានជំនាញខាងសុខភាពផ្លូវចិត្ត ឬអ្នកតំណាងអតិថិជន ដើម្បីជួយផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នកអំពីវិធីដែលគេអាចធ្វើយ៉ាងនេះបាន។

គណៈកម្មាធិការ/សាលាក្តីពិនិត្យស៊ើបអង្កេតសុខភាពផ្លូវចិត្ត (Mental Health Review Tribunal/Board) ការពារដល់សិទ្ធិរបស់ជនដែលទទួលបានការព្យាបាលដំបូងផ្លូវចិត្តដោយពុំមានការស្ម័គ្រចិត្ត។ គណៈកម្មាធិការនេះផ្តល់ជូននូវការពិនិត្យស៊ើបអង្កេតករណីមួយអំពីតម្រូវការសម្រាប់ការព្យាបាលជាប្រចាំ។

6. ភាពសម្ងាត់នៃព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន

អ្នកមានសិទ្ធិក្នុងការ៖

- រក្សាភាពសម្ងាត់និងព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន។ គ្មានព័ត៌មានណាមួយអំពីអ្នកនឹងត្រូវលេចឲ្យដទៃឡើយ លុះត្រាតែអ្នកផ្តល់ការអនុញ្ញាត ឬក៏លុះត្រាតែច្បាប់តម្រូវឲ្យមានការបញ្ចេញឲ្យដឹងនូវព័ត៌មាននោះ។

7. ផ្តល់គំនិតរបស់អ្នកអំពីការបង្កើតគោលនយោបាយសុខភាពផ្លូវចិត្ត

នេះមានន័យថា អ្នកមានជំនាញខាងសុខភាពផ្លូវចិត្តគួរតែ៖

- សាកសួរទៅអ្នកដើម្បីសុំយោបល់អំពីសេវាដែលអ្នកប្រើប្រាស់។
- ជំរុញលើកទឹកចិត្តឲ្យអ្នកចែករំលែកគំនិតផ្សេងៗរបស់អ្នកដើម្បីធ្វើឲ្យគោលនយោបាយ និងសេវាកាន់តែមានការប្រសើរឡើង។
- ភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងអ្នក និងអតិថិជនដទៃទៀត ឬក្រុមអ្នកតំណាងនានា ដែលតំណាងឲ្យសំឡេង និងអត្ថប្រយោជន៍របស់អ្នកប្រើប្រាស់សេវាសុខភាពផ្លូវចិត្ត ឬអ្នកថែទាំអ្នកមានជំងឺផ្លូវចិត្ត។
- ផ្តល់ដំណឹងជូនអ្នកអំពីឱកាសផ្សេងៗក្នុងការផ្តល់ឱវាទដល់គណៈកម្មាធិការ និងអ្នកជំនាញថែទាំសុខភាព ស្តីអំពីគំនិតពីខាងក្រុមអតិថិជន, អ្នកថែទាំមនុស្ស និងពីខាងផ្នែកវប្បធម៌។

8. ការចូលរួមនៅក្នុងសហគមន៍

អ្នកមានសិទ្ធិក្នុងការ៖

- សាកសួរទៅអ្នកដើម្បីសុំយោបល់អំពីសេវាដែលអ្នកប្រើប្រាស់។
- ទទួលបាននូវការប្រព្រឹត្តិទៅលើដោយការគោរព និងភាពថ្លៃថ្នូរ។ មានសិទ្ធិដូចគ្នានឹងពលរដ្ឋដទៃទៀតដែរ នៅពេលស្វែងរកសំប្រាក់ចំណូល, ការថែទាំសុខភាព, ការអប់រំ, ការរកការងារធ្វើ, ការរកផ្ទះស្នាក់នៅ, សេវាដឹកជញ្ជូន និងសេវាច្បាប់, ការធានារ៉ាប់រងផ្នែកសុខភាព និងផ្នែកផ្សេងៗទៀត និងការកម្សាន្តផ្សេងៗដែលសមស្របទៅនឹងអាយុ។

តើខ្ញុំមានសិទ្ធិអ្វីខ្លះ ប្រសិនបើខ្ញុំជាមាតា/បិតា ឬអាណាព្យាបាលកុមារដែលមានជំងឺផ្លូវចិត្ត?

អ្នកអាចប្រើសិទ្ធិណាមួយដែលបានពិពណ៌នាខាងលើ តាងនាមឲ្យកូនរបស់អ្នកដែលស្ថិតនៅក្នុងបន្ទប់នៃការថែទាំរបស់អ្នក។ នៅទូទាំងប្រទេសអូស្ត្រាលី កម្រិតអាយុដែលយុវជនអាចស្វែងរកការព្យាបាល និងផ្តល់ការអនុញ្ញាតយល់ព្រមដោយខ្លួនពួកគេផ្ទាល់នោះ គឺមិនដូចគ្នាទេក្នុងចំណោមរដ្ឋ និងដែនដី ដោយមានរដ្ឋខ្លះមានអាយុ១៨ឆ្នាំឡើង, ខ្លះអាយុ១៦ឆ្នាំឡើង, ខ្លះអាយុ១៤ឆ្នាំឡើង។ ពុំនោះសោតទេ ពួកគេក៏អាចធ្វើការសម្រេចចិត្តព្រមគ្នាជាមួយនឹងមាតាបិតារបស់ពួកគេបានដែរ។

តើខ្ញុំអាចប្រើសិទ្ធិរបស់ខ្ញុំបានយ៉ាងដូចម្តេច?

ដើម្បីដឹងនូវរបៀបក្នុងការប្រើសិទ្ធិរបស់អ្នក សូមពិភាក្សាជាមួយនឹងគ្រូពេទ្យ (GP), អ្នកមានជំនាញខាងសុខភាពផ្លូវចិត្ត ឬអ្នកតំណាងគាំទ្រអតិថិជន។ ការរៀបចំឲ្យមានការជួបជាមួយនឹងអ្នកតំណាងគាំទ្រតាំងពីដំបូង ឬសុខភាពផ្លូវចិត្តមានការខុសប្លែកគ្នាពីរដ្ឋ ឬដែនដីមួយទៅរដ្ឋ ឬដែនដីមួយទៀត។

ចុះចំណែកជំងឺសុខភាពផ្លូវចិត្ត, សិទ្ធិមនុស្ស និងច្បាប់វិញ?

មានច្បាប់ជាច្រើនត្រូវបានគេបង្កើតឡើងដើម្បីការពារសិទ្ធិមូលដ្ឋានរបស់បុគ្គលទាំងឡាយ។ ច្បាប់ទាំងនេះជួយដល់បណ្តាជនដែលមានជំងឺផ្លូវចិត្ត តាមរយៈការកំណត់នូវសិទ្ធិទាំងពួងរបស់បុគ្គលនីមួយៗនៅក្នុងផ្នែកដូចជា៖

- សិទ្ធិសេរីភាពចាកផុតពីការប្រកាន់ជឿសាសនា។
- ការសុំជំនួយលំនៅដ្ឋាន និងការគាំពារដើម្បីរក្សាការរស់នៅក្នុងសហគ្រាសឯករាជ្យម្ចាស់ការ។
- ការសុំជំនួយសន្តិសុខថវិកា ដែលមានជូនតាមរយៈបណ្តាការិយាល័យ Centrelink របស់រដ្ឋាភិបាល។
- ការសុំជំនួយរកការងារធ្វើ ដែលមានជូនតាមរយៈ Centrelink។
- សេវាផ្តល់ជំនួយផ្សេងៗដូចជា ជំនួយទ្រទ្រង់ដល់គ្រួសារ និងការចិញ្ចឹមបីបាច់ថែទាំកូន, ជំនួយសម្រាប់អ្នកថែទាំ, ជំនួយផ្នែកពិការភាព, ការគាំទ្រពីអ្នកដែលមានស្ថានភាពដូចគ្នា, សេវាកម្មគាំទ្រដល់ជនភៀសខ្លួន និងជនអន្តោប្រវេសន៍ និងការណែនាំមើលការខុសត្រូវដោយជនដែលមានបទពិសោធន៍ក្នុងបញ្ហានេះ។
- ការសុំជំនួយសិក្សាភាសាអង់គ្លេស និងសេវាអ្នកបកប្រែភាសា។
- ការសុំជំនួយផ្នែកការពារកុមារ, ការទប់ស្កាត់ឧក្រិដ្ឋកម្ម និងអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ។ សូមទាក់ទងទៅអាជ្ញាធរប៉ូលិសអំពីការបំពានឬអំពើហិង្សាណាមួយ។
- ការសុំជំនួយថែទាំសុខភាព ដោយរួមទាំងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធ Medicare របស់រដ្ឋាភិបាល និងសេវាជំនាញឯកទេសផ្សេងៗទៀតសម្រាប់ជនភៀសខ្លួន, កុមារ, ជនវ័យជំទង់ និងជនចាស់ជរា។

ការប្រកាន់ជឿសាសនាដោយសារតែពួកគេមានជំងឺផ្លូវចិត្តគឺជាអំពើខុសច្បាប់។ ច្បាប់ប្រឆាំងនឹងការប្រកាន់ជឿសាសនាជនមានពិការភាពឆ្នាំ១៩៩២ (Disability Discrimination Act 1992) ចែងនូវការការពារដល់ជនរាល់រូបនៅក្នុងប្រទេសអូស្ត្រាលីប្រឆាំងនឹងការប្រកាន់ជឿសាសនាដោយសារតែពិការភាព។

តើខ្ញុំមានការទទួលខុសត្រូវអ្វីខ្លះ?

ប្រសិនបើអ្នកមានជំងឺផ្លូវចិត្ត ការសំខាន់បំផុតគឺត្រូវរក្សាទៅលើការធ្វើឲ្យជាធូរស្បើយឡើងវិញ និងការធ្វើឲ្យសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នកកាន់តែមានភាពប្រសើរឡើង៖

- ត្រូវមានភាពស្មោះត្រង់អំពីសុខភាពរបស់អ្នក នៅពេលរៀបចំផែនការថែទាំសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នក ដែលគេហៅម្យ៉ាងទៀតថា ផែនការសកម្មភាពធ្វើឲ្យជាធូរស្បើយ ឬក៏ផែនការព្យាបាលសុខភាពផ្លូវចិត្ត។
- អនុវត្តទៅតាមផែនការថែទាំសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នក។
- ពិភាក្សាជាមួយនឹងគ្រូពេទ្យ (GP) ឬអ្នកមានជំនាញខាងសុខភាពផ្លូវចិត្ត ប្រសិនបើអ្នកចង់ធ្វើការផ្លាស់ប្តូរផែនការថែទាំសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នក ប្រសិនបើអ្នកជឿជាក់ថា ផែនការនោះមិនហុចលទ្ធផលទេនោះ។
- ជម្រាបទៅគ្រូពេទ្យ (GP) ឬអ្នកមានជំនាញខាងសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នក ប្រសិនបើអ្នកកំពុងទទួលនូវការព្យាបាលផ្សេងទៀតពីជនដទៃសម្រាប់បញ្ហាតែមួយ ឬប្រសិនបើអ្នកប្រើប្រាស់ថ្នាំបុរាណ ឬវិធានផ្សេងៗ។ ព័ត៌មាននេះគឺមានសារៈសំខាន់ ដោយសារតែថ្នាំពេទ្យខ្លះមានប្រតិកម្មទៅនឹងការព្យាបាលបែបនេះ ហើយបណ្តាលឲ្យមានប្រតិកម្មថ្នាំដែលអាចមានគ្រោះថ្នាក់។
- ជម្រាបទៅគ្រូពេទ្យ (GP) ឬអ្នកមានជំនាញខាងការព្យាបាលសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អ្នក ប្រសិនបើអ្នកទទួលបានជាតិកាហ្វេអ៊ីន (ដូចជាកាហ្វេ ឬភេសជ្ជៈប៉ូរ៉ែកម្លាំង) ឬប្រសិនបើអ្នកប្រើគ្រឿងញៀន ឬទទួលបានសុភាព។ គ្រឿងទាំងនេះ ក៏អាចមានប្រតិកម្មទៅនឹងថ្នាំពេទ្យរបស់អ្នកដែរ ហើយបណ្តាលឲ្យមានប្រតិកម្មថ្នាំដែលមានគ្រោះថ្នាក់។
- សូមប្រើតែថ្នាំណាដែលបានទទួលវេជ្ជបញ្ជាសម្រាប់តែអ្នកប៉ុណ្ណោះ។
- ពិភាក្សាជាមួយនឹងគ្រូពេទ្យ (GP) ឬអ្នកមានជំនាញព្យាបាលសុខភាពផ្លូវចិត្ត មុនពេលអ្នកសម្រេចចិត្តឈប់លេបថ្នាំពេទ្យ ដោយសារទង្វើនេះ ក៏អាចបណ្តាលឲ្យមានប្រតិកម្មថ្នាំដែលនាំឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ផងដែរ។
- ត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះថ្នាំដែលអ្នកលេប។ ប្រសិនបើអ្នកមិនដឹងច្បាស់អំពីអ្វីដែលអ្នកលេប ឬមូលហេតុណាមួយនោះ សូមសួររកខិតបំណុលព័ត៌មានដែលផ្តល់ព័ត៌មានដល់អ្នក ឬពិភាក្សាជាមួយនឹងគ្រូពេទ្យ (GP) របស់អ្នក ឬអ្នកជំនាញផ្នែកសុខភាពផ្លូវចិត្ត។
- ត្រូវទៅជួបគ្រូពេទ្យ ឬអ្នកជំនាញទៅតាមពេលណាត់ជួប។ ប្រសិនបើអ្នកមិនអាចទៅបាន សូមប្រាប់ទៅគ្រូពេទ្យ (GP) ឬអ្នកជំនាញខាងការព្យាបាលសុខភាពផ្លូវចិត្តឲ្យបានដឹងជាមុន។
- ត្រូវគោរពដល់សិទ្ធិរបស់អ្នកដទៃទៀតដែលប្រើប្រាស់សេវាសុខភាពផ្លូវចិត្តដែរនោះ។
- ត្រូវគោរពដល់សិទ្ធិរបស់គ្រូពេទ្យដែលជាអ្នកមានជំនាញខាងសុខភាពផ្លូវចិត្ត ដើម្បីឲ្យមានសុវត្ថិភាពនៅកន្លែងការងារ។
- សូមប្រាប់ទៅជនណាម្នាក់ភ្លាមៗ ប្រសិនបើអ្នកគិតថា អ្នកកំពុងមានអារម្មណ៍មិនស្រួលខ្លួន ដើម្បីឲ្យគេអាចជួយអ្នកបាន។

តើសហគមន៍ និងអតិថិជនដែលជាអ្នកជំងឺមានសិទ្ធិអ្វីខ្លះក្នុងការទទួលបាននូវតំណាងផ្លូវច្បាប់?

នៅក្នុងស្ថានភាពដែលអ្នកមិនអាចដឹងខ្លួនថា អ្នកមានអារម្មណ៍មិនស្រួលខ្លួន ហើយស្ថានភាពនោះអាចជាការគំរាមដល់សុវត្ថិភាពរបស់អ្នក និងអ្នកដទៃ ប្រព័ន្ធថែទាំសុខភាពផ្លូវចិត្តត្រូវតែផ្តល់ជំនួយដល់សហគមន៍ក្នុងការទទួលបានការការពារ ក៏ដូចជាសុវត្ថិភាព និងសិទ្ធិរបស់អ្នកក្នុងការមានសេរីភាព និងការថែទាំដែលមានការដាក់កម្រិតតិចតួចបំផុត។

ច្បាប់ចែងថា គេអាចបញ្ជាឲ្យបុគ្គលណាម្នាក់ទទួលបានការព្យាបាលដោយពុំចាំបាច់មានការស្ម័គ្រចិត្ត ដើម្បីសុវត្ថិភាពរបស់ជននោះ និងសុវត្ថិភាពសាធារណៈ។ បញ្ហាទាំងនេះ គឺផ្អែកទៅលើការយល់ឃើញ និងការវាយតម្លៃរបស់អ្នកមានជំនាញវេជ្ជសាស្ត្រ ដែលស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់សុខភាពផ្លូវចិត្ត (Mental Health Act) នៅក្នុងរដ្ឋ និងដែនដីនីមួយៗ។ ប្រសិនបើមានការដាក់បញ្ជាឲ្យអ្នកត្រូវតែទទួលបានការព្យាបាលដែលអ្នកមិនបានស្ម័គ្រចិត្ត អ្នកមានសិទ្ធិទទួលបាននូវតំណាងផ្លូវច្បាប់ ដើម្បីតំណាងករណីរបស់អ្នកនៅពេលវេជ្ជបញ្ជាឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់ថ្នាំបុរាណ ឬនៅឯសាលាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ គោលបំណងនៃការមានតំណាងផ្លូវច្បាប់ គឺដើម្បីធានាឲ្យបានថា បទបញ្ជាឲ្យមានការព្យាបាលដោយគ្មានការស្ម័គ្រចិត្ត នឹងមិនត្រូវធ្វើឡើង លុះត្រាតែមានការចាំបាច់។

មានពេលខ្លះ ជនណាម្នាក់ដែលមានសុខភាពផ្លូវចិត្តអាចប្រព្រឹត្តខុសប្រក្រតីក្នុងកម្មវិធី។ ប្រសិនបើបញ្ហានេះកើតឡើង ហើយប្រសិនបើជនដែលប្រព្រឹត្តខុសប្រក្រតីនោះមិនបានដឹងថា ខ្លួនបានធ្វើសកម្មភាពបែបនេះទេនោះ ជននោះមានសិទ្ធិទទួលបានការវាយតម្លៃសុខភាពផ្លូវចិត្ត, ការព្យាបាល និងសេវាស្តារឲ្យបានល្អឡើងវិញ។

ត្រូវការព័ត៌មានបន្ថែមទេ?

**ខាងផ្នែកអ្នកបកប្រែភាសា
សេវាបកប្រែភាសា (TIS)**

ទូរស័ព្ទ៖ 13 14 50

សេវាសុខភាពផ្លូវចិត្ត និងលេខទូរស័ព្ទត្រាហ្វាសន្តប្រយោជន៍ មាននៅក្នុងសៀវភៅបញ្ជី
ជីលេខទូរស័ព្ទក្នុងតំបន់លោកអ្នក។

Lifeline សេវាប្រឹក្សាយោបល់តាមទូរស័ព្ទ៤ម៉ោង

សេវាប្រឹក្សាយោបល់ និងព័ត៌មានផ្តល់ជូនដោយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល។

ទូរស័ព្ទ៖ 13 11 14

វិបសាយ៖ www.lifeline.org.au

Sane Australia

គឺជាអង្គការសប្បុរសធម៌ផ្នែកជាតិខាងសុខភាពផ្លូវចិត្ត ដែលផ្តល់ព័ត៌មាន និងការបញ្ជូន
តាមរយៈខ្សែទូរស័ព្ទផ្ទាល់មាត់ដោយឥតគិតថ្លៃ រួមជាមួយនឹងការស្រាវជ្រាវ
និងឯកសារសម្ភារៈ អប់រំផ្សេងៗផងដែរ។

Tel: 1800 18 SANE (7263)

Web: www.sane.org

Beyondblue៖ កម្មវិធីជួយផ្តល់ជូនព័ត៌មានអំពីជំងឺធ្លាក់ទឹកចិត្ត

ព័ត៌មានអំពីការធ្លាក់ទឹកចិត្ត ការថប់បារម្ភ និងវិបល្លាសពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត,
វិធីព្យាបាលដែលមាន និងទីកន្លែងរកជំនួយ។

ទូរស័ព្ទ៖ 1300 22 4636

វិបសាយ៖ www.beyondblue.org.au

Carers Australia

អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដែលផ្តល់ជូនអ្នកថែទាំមនុស្សនូវព័ត៌មាន, ការបញ្ជូន
និងឯកសារសម្ភារៈអប់រំផ្សេងៗ។

ទូរស័ព្ទ៖ 1800 242 636

វិបសាយ៖ www.carersaustralia.com.au

សូមបញ្ជូនព័ត៌មានទាក់ទងក្នុងតំបន់នៅកន្លែងនេះ

.....
.....
.....

សុខភាពផ្លូវចិត្តពហុវប្បធម៌របស់អូស្ត្រាលី(MMHA)

ទូរស័ព្ទ៖ 02 9840 3333

ទូរសារ៖ 02 9840 3388

វិបសាយ៖ www.mmha.org.au

អ៊ីមែល៖ admin@mmha.org.au

សេចក្តីប្រកាសសុខភាពផ្លូវចិត្តអំពីសិទ្ធិ និងការទទួលខុសត្រូវ (ឆ្នាំ១៩៩១)

(**Mental Health Statement of Rights and Responsibilities (1991)**) មានជូននៅឯ
ក្រសួងកិច្ចការមនុស្សចាស់ជរា និងសុខាភិបាលអូស្ត្រាលី (Australian Department
of Health and Ageing) វិបសាយ៖ www.health.gov.au

គណៈកម្មការសិទ្ធិមនុស្សរបស់អូស្ត្រាលី

ជាអង្គការឯករាជ្យ រាយការណ៍ទៅឲ្យរដ្ឋសភាជាតិអំពីបញ្ហាផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិ
មនុស្ស សម្រាប់បុគ្គល និងក្រុមជាច្រើន។

ទូរស័ព្ទ៖ (02) 9284 9600

លេខទូរស័ព្ទតវ៉ា៖ 1300 656 419

វិបសាយ៖ www.humanrights.gov.au

**ស្ថាប័នឯករាជ្យខាងផ្នែកសើមអង្កេតបណ្តឹងប្រឆាំងនឹងមន្ត្រីប្រឹក្សាប័នរដ្ឋ
(Commonwealth Ombudsman)**

ប្រសិនបើអ្នកគិតថា អ្នកបានទទួលនូវការប្រព្រឹត្តិចិត្តិយសយុត្តិធម៌ពីក្រសួង
ឬទីភ្នាក់ងាររបស់រដ្ឋាភិបាល អ្នកអាចតវ៉ាទៅស្ថាប័នឯករាជ្យខាងផ្នែកសើមអង្កេត
បណ្តឹងប្រឆាំងនឹងមន្ត្រីប្រឹក្សាប័នរដ្ឋ។

ទូរស័ព្ទ៖ 1300 362 072

វិបសាយ៖ www.ombudsman.gov.au

ក្រុមប្រឹក្សាសុខភាពផ្លូវចិត្តរបស់អូស្ត្រាលី (MHCA)

គឺជាអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលមួយដែលលើកកម្ពស់បណ្តាសហគមន៍ដែល
មានសុខភាពផ្លូវចិត្ត លើកស្ទួយការអប់រំអំពីបញ្ហាសុខភាពផ្លូវចិត្ត
និងទ្រទ្រង់សេវាផ្នែកណែនាំទម្រង់ ដើម្បីបម្រើជូននូវសេវាសុខភាពផ្លូវចិត្តឲ្យកាន់តែប្រ
សើរថែមទៀតដល់ពលរដ្ឋអូស្ត្រាលីទាំងអស់។

ទូរស័ព្ទ៖ (02) 6285 3100

វិបសាយ៖ www.mhca.com.au

ទាក់ទងអ្នកជំនាញនៅក្នុងតំបន់របស់អ្នក៖

- វេជ្ជបណ្ឌិត (GP)
- សេវាសុខភាពផ្លូវចិត្ត
- មជ្ឈមណ្ឌលសុខភាពសហគមន៍
- ក្រុមអ្នកជំនាញសុខភាពផ្លូវចិត្តនៅឯមន្ទីរពេទ្យក្នុងតំបន់របស់អ្នក
- មជ្ឈមណ្ឌល/សេវាសុខភាពផ្លូវចិត្តអន្តរវប្បធម៌ (Transcultural Mental Health Centre/Service)

MMHA អាចផ្តល់ជូននូវព័ត៌មានទាក់ទងផ្សេងៗប្រសិនបើមាននៅក្នុងរដ្ឋ ឬដែ
នដីរបស់អូស្ត្រាលីដែលអ្នកកំពុងរស់នៅ។

សេវាទាំងនេះ ក៏អាចផ្តល់ជូននូវព័ត៌មានទាក់ទងទៅ គណៈកម្មាធិការ/សាលាក្តីពិនិ
ត្យសើមអង្កេតសុខភាពផ្លូវចិត្ត (**Mental Health Review Tribunal/Board**) នៅក្នុងរដ្ឋ
និងដែនដីនីមួយៗផងដែរ។

អំពីឯកសារព័ត៌មាននេះ

ឯកសារព័ត៌មាននេះ បានផ្តល់ឡើងដោយស្ថាប័ន **សុខភាពផ្លូវចិត្តពហុវប្បធម៌អូស្ត្រាលី (MMHA)** ដោយបានការឧបត្ថម្ភថវិកាពីក្រសួងកិច្ចការមនុស្សចាស់ជរា និងសុខាភិបាលអូស្ត្រាលី
(Australian Department of Health and Ageing)។ ឯកសារព័ត៌មានផ្សេងៗទៀតនៅក្នុងសៀវភៅនេះមានរួមទាំង៖

- អ្នកថែទាំជនដែលមានជំងឺផ្លូវចិត្ត
- អត្តសញ្ញាណវប្បធម៌ និងសុខភាពផ្លូវចិត្ត
- ការស្វែងរកស្វ័យសម្រាប់សុខភាពផ្លូវចិត្តតាមរយៈ វេជ្ជបណ្ឌិត
- ជំងឺបាក់ស្បាត
- បញ្ហាចិត្តរោគ និងគ្រឿងញៀន ព្រមទាំងសុវា
- ការជាមួយស្បីយពីជំងឺផ្លូវចិត្ត

© April 2011 Multicultural Mental Health Australia

For more information about Multicultural Mental Health Australia
visit www.mmha.org.au
Multicultural Mental Health Australia,
Locked Bag 7118, Parramatta CBD, NSW, 2124
Phone: 02 9840 3333 Fax: 02 9840 3388 Email: admin@mmha.org.au

